

An dofir stellen ech mer och déi Fro, wéi dat an Aklang ze bréngen ass. Dat opposéiert sech net, fir hei d'ratifikatioun dovunner ze maachen. Dat stellt awer zumindest déi politesch Fro, wéi mer weiderkommen, fir datt mer déi Garantien, déi mer hei da ratifizéieren, och an Zukunft kënnen anhalen.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Här Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Merci, Här President. Genausou wéi ee vun eise Virgänger, de Serge Urbany, bei enger änlecher Debatt 2015, also virun zéng Joer, scho gesot hat, wäerte mir dëst Gesetz net matstëmme, well ech ka mech erënneren, datt hien nach seng Skepsis ausgedréckt hat par rapport zu Informationsplattformen vu sensibelen Daten, déi op eng awer trotzdem net onbedéngt garantéiert Aart a Weis kënnen partagéiert ginn. Dat hat eis virun zéng Joer dozou gefouert, net derfir ze stëmme. An da maache mer et erëm eng Kéier zéng Joer méi spéit.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner.

Här Ausseminister.

Prise de position du Gouvernement

M. Xavier Bettel, Ministre des Affaires étrangères et du Commerce extérieur | Kuerz. Also fir d'éischt well ech dem honorablen Här Graas Merci soe fir dee komplette Rapport. Sait 20 Joer ënnerschreiw mir esou Accorde mat Länner. Mir hunn der am Moment eng 31, déi ënnerschriww sinn.

Zum ANS-Text: Deen ass net méi a menge Kompetenzen, mee ech wier wierklech frou, wann dee gestëmmt géif ginn. An ech well just drun erënneren, Här President, dass en an d'Längt gezu ginn ass, och wéinst der Question vu Primmen. Wéinst Primmen! Et geet em d'Sécherheet vum Land, an ech wier wierklech frou ... An et geet och em d'Garantié vun Dokumenter. Dat heiten ass ënnerschriww ginn. Also, et fonctionéiert jo.

Mee dat heescht, d'Base légale ass eng, wou Der wéist, dass jo och Kriticke kënnen kommen. An do-wéinst ass et fir mech wichteg, dass deen neien Text esou séier wéi méiglech och ka gestëmmt ginn. Mee ech soen dat elo éischter als fréiere Premier wéi elo als haitegen Ausseminister.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Ausseminister. Domat wär dann d'Diskussion zu dësem Projet de loi ofgeschloss. Wannechgelift checkt elo nach eng Kéier, ob Der effektiv alleguer age-loggt sidd, éier mer zum Stëmme vun dësem Projet kommen.

Wann dat de Fall ass, da komme mer elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8455. Den Text steet am Document parlementaire 8455³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8455 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. Voilà, elo si mer do, wou mer mussen sinn. Ech schléissen de Vott of.

D'Resultat vum Vott ass: 58 Jo-Stëmme, 2 Nee-Stëmme a keng Abstentiuon. Dëse Projet de loi ass also ugeholl mat 58 Jo-Stëmme géint 2 Nee-Stëmme bei kenger Abstentiuon.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Stéphanie Weydert), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen (par Mme Diane Adehm), Paul Galles (par M. Maurice Bauer), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo

Marques, Mmes Octavie Modert (par Mme Nathalie Morgenthaler), Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel (par M. Gusty Graas), Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen (par M. Gérard Schockmel), Patrick Goldschmidt (par M. André Bauler), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Cloener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt (par M. Ben Polidori), MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Franz Fayot), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Tom Weidig) et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

4. 8461 – Projet de loi portant approbation de l'Accord-cadre avancé entre l'Union européenne et ses États membres, d'une part, et la République du Chili, d'autre part, fait à Bruxelles, le 13 décembre 2023

Als nächste Punkt op eise Ordre du jour kënnst de Projet de loi 8461, en Accord-cadre tëschent der EU an hire Memberstaaten an dem Chile. D'Riedezäit ass hei och nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech hei schonn ageschriwwen: den Här Laurent Zeimet, d'Madamm Liz Braz, den Här Fred Keup, d'Madamm Sam Tanson, den Här Sven Clement an den Här David Wagner, genau sou wéi virun. A genau sou wéi virun huet dann och den Här Graas d'Wuert, fir de Rapport ze maachen. Här Graas.

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Coopération, du Commerce extérieur et à la Grande Région

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Merci, Här President. De Chile mat senge bal 20 Milliounen Awunner, dee schlängelt sech esou op enger Längt vu 4.300 Kilomeeter laanscht de Pazifik. An hiren, kann ee bal soen, berüümte Schrëftsteller, de Pablo Neruda, huet emol eng Kéier säi Land esou beschriwwen: „schmales Blütenblatt aus Meer und Wein und Schnee“. Effektiv, wie schon emol am Chile war, dee kann dat u sech nëmme confirméieren. D'Schluesscht vum 12. Februar 1817 bei Chacabuco huet am Fong geholl d'Onofhängegkeet vun Chile agelaut, an et war e Joer méi spéit, wéi de Bernardo O'Higgins formell am Fong geholl d'Onofhängegkeet deklaréiert huet.

Haut gëllt de Chile ouni Zweifel als eent vun deene meeschtentwéckelte Länner vu Latäinamerika. Et ass och déi fënneftgréisst Economie a Latäinamerika. De Chile ass och den Haaptproduzent op der Welt vu Koffer, Lithium, Jod, Quetschen an Drauwen. 2023 zum Beispill war d'EU den drëtgréissten Handelspartner vum Chile. D'EU exportéiert haaptsächlech Maschinnen, cheemesch Produkter an Transportmaterial.

Mee de Chile ass awer och op der anerer Säit deen drëtgréissten Handelspartner mat der EU a Latäinamerika an importéiert virun allem Geméis, 39 %, Basismetaller, 21 %, a Mineralien, 20 %.

Bis haut huet de Chile u sech och 26 verschidde Fräihandelskommessen ënnerschriwwen. Schonn 2002 gouf deen éischten Accord zwëschen dem Chile an der Europäescher Union guttgeheescht. Am Januar 2013 ass dunn decidéiert ginn, dësen Accord d'association unzepassen. Dee konnt dunn den 9. Dezember 2022 op Basis vun den Artikelen 91, 100, 207 an 212 vum Traité iwwert de Fonctionnement vun der Europäescher Union ënnerschriww ginn, fir sech deenen aktuellen Erausforderungen op der Welt och kënnen unzepassen.

Dee gëtt u sech hei duerch zwee juristesche Instrumenter realiséiert: éischters den Accord commercial intérimaire. Deen ass den 18. März 2024 vum EU-Conseil adoptéiert ginn. Deen trëtt a Kraaft, wann d'chilenescht Parlament en och approuvéiert huet, an e kënnst zu Enn, wann den Accord-cadre avancé en vigueur trëtt.

Dat zweet Instrument ass dann, wéi gesot, den Accord-cadre avancé. Dat ass en Accord mixte. An dat wësse mer jo alleguer, wat en Accord mixte bedeit. Dat heescht, dee muss souwuel vun der Europäescher Union wéi vun alle Memberstaaten dee Moment och ratifizéiert ginn, ier e kann a Kraaft treden. Do gëtt et eng Rei Dispositionen a verschiddenen Domänen, déi provisoresch awer elo schonn applizéiert kënnen ginn, zum Beispill de politeschen Dialog, d'wirtschaftlech, sozialt a kulturell Partenariat, awer och d'Modernisierung vum Staat an dem öffentleche Secteur.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, em wat geet an dësem Accord? Majo, et sinn haaptsächlech véier Deeler. Deen éischten ass de Respekt vis-à-vis vun den demokrateschen Normen a Mënscherechter a géint eng massiv Waffeproduktioun.

Den zweeten ass de politeschen a Kooperatiounsdialog fleegen, ënner anerem Sujete wéi Ëmweltschutz, Energie, Aarbechtsrecht, Cyberkriminalitéit, Gesondheet a Migratioun.

Den drëtten Punkt ass den Handel. Do geet et ënner anerem och em Sanktiounen, déi virgesi sinn, wann een zum Beispill géint d'Paräisser Accorde géing verstouesse respektiv och fundamental Prinzippe vun der OIT (ndlr: Organisation internationale du travail). An da geet et awer och en Deel em d'Egalitéit zwëschen Mann a Fra. Des Weideren ass eng Promotioun virgesi vun engem favorablen Ëmfeld fir den Handel, och Dispositionen, natierlech wéi an all Ofkommen, wann et zu Differenze kënnst tëschent Investisseuren a Staat. An an dësem Kontext soe mir, datt déi Gerichter och d'Engagement um Niveau vum Klimaschutz mussen matconsideréieren. 99,9 % vun den EU-Exporter ginn exoneréiert vun Taxen. Dat gëllt allerdéngs net fir zum Beispill sensibel Agrarprodukter wéi Banannen oder Räs.

Dann dee véierten Deel, dat ass deen institutionelle Kader. Dee gesäit am Accord d'Asetze vun engem gemeinsame Conseil vir. An all Decisioun muss awer och d'un commun accord geholl ginn. An dann ass natierlech och den Dialog mat der Société civile e weesentleche Punkt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dee Projet hei gouf den 21. November 2024 vum Ausseminister Xavier Bettel deposéiert. Den 10. März 2025 gouf de Rapport ernannt. An den 28. Abrëll konnt de Projet de rapport hei unanime ugeholl ginn.

Nach e Wuert zu den Avisen: Dem Conseil d'État säin Avis ass vum 4. Februar 2025. En huet u sech keng

Observatioun gemaach, wat de Fong ubelaangt, weist awer drop hin, an dat ass ganz wichteg, datt dëse Projet de loi ënnert de Konditioune vum Artikel 131 Alinea 2 vun eiser Constitutioun gestëmmt muss ginn, dat heescht also mat enger Majorité qualifizéiert. Mee wann ech hei sou duerch de Sall kucken, dierft dat jo de Moien elo absolutt kee Problem sinn.

D'Chambre de Commerce huet sech dann och ganz favorabel gewisen an hirem Avis vum 13. Februar 2025.

D'Chambre des Salariés huet och en Avis ofginn. Dat war de 4. Mäerz 2025. Si verlaangt u sech méi e staarken Aarbechterschutz, setzt sech elo méi kritesch mat de Spezialgerichter auserneen. Dat wier eng Parallelljustiz. Wéi gesot, dat ass elo hir Interpretatioun gewiescht.

Onofhängeg, wéi gesot, vun all deenen deelweis klunge Kriticken, mengen ech, ass dat heiten awer e wichtegt Ofkommen, an ech géing Iech dofir bieden, deem Är Zoustëmmung ze ginn. An ech bréngen natierlech och den Accord vun der Demokratescher Partei.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Graas, fir Äre schréfftlechen a fir Äre mündleche Rapport.

An den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Laurent Zeimet. Här Zeimet, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Laurent Zeimet (CSV) | Merci, Här President. Ech géif mengem honorabele Frënd Gusty Graas och nach eng Kéier Merci soe fir seng Erklärungen. Ech hat d'Chance, Chile mat mengem honorabele Frënd ze bereesen, well, wéi Der vläicht wësst, eis Gemeng zanter laange Jore ganz enk Relatiounen am Chile huet.

Plusieurs voix | A!

M. Laurent Zeimet (CSV) | Jo. An dofir ass et eis och immens wichteg, datt besonnesch den Deel iwwert d'Mënscherechter an de Rechtsstaat hei an deem Accord och festgehale ginn, well wéi mer wëssen ass Chile awer e Land, wat eng schwéier Diktatur huet missen duerchliwen, an och mat ganz ville radikale Wirtschaftsreformen, déi dem Land och net onbedéngt guttgedoen hunn. An d'Nowierkungen dovun sinn och haut nach spierbar.

A Chile ass och haut nach e Land, wat awer op labillen demokratesche Bee steet. An dofir mengen ech, wann d'Europäesch Unioun do kann och duerch en Accord hëllef, déi weider ze stäerken, ass dat méi wéi sënnavoll. An dofir géif ech meng Kollegee recommandéieren, hei och eisen Accord zum Accord ze ginn.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Zeimet. D'Madamm Liz Braz.

Mme Liz Braz (LSAP) | En exzellente Rapport vum Här Graas, deem mir eis och net opposéieren. Dofir géif ech och meng Fraktioun roden, dat hei matzestëmme. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Braz. Här Fred Keup.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Als ADR gi mer och den Accord heizou.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Keup. Madamm Tanson.

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Jo, merci, Här President. Och mir ginn den Accord zu deem Accord,

dee sech effektiv am Verglach – de Rapportier huet et och nach eng Kéier ernimmt – als wierklech fortschrëttlech erweist. Esou Accorde wéi déi dote sinn noutwendeg fir ons, wa mer och un déi Rostoffer wëlle kommen. Duerfir muss mer dann en contrepartie natierlech eis Mäert och opmaache fir déi Länner.

Et muss allerdéngs derfir gesuergt ginn, datt déi Kapitelen iwwer Gendergläichstellung, Soziales an Nohaltegeet, déi dra sinn, och net nëmme um Pabeier dostinn, mee och effektiv enforcéiert kënnen ginn. Bon, verschidden Avisen dozou sinn e bësse kritesch. Ech hoffen, dass Der Iech wierklech derfir wäert setzen, dass och déi Wirtschaft net op d'Käschte vun de Mënscherechter, der Ëmwelt oder dem Klima an deenen anere Länner geet.

Dofir, mir ginn den Accord, well et positiv Usätz hei sinn, mee et ass wichteg, dass dat och esou ëmgesat gëtt, wéi et drasteet.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Tanson. Här Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. De Gusty Graas huet scho ganz vill doriwwer gesot, wat dësen Accord mécht, deem mer och eisen Accord wäerte ginn. Wat wierklech wichteg ass, ass, datt de Chile jo och e Virreider ass, wann et ëm erneierbar Energië geet, wann et och ëm Technologien an deem Beräich geet. An dofir ass et ëmsou méi wichteg, datt mer mat Länner, déi eis do gläichgesënnt sinn, effikass kënnen kollaboréieren an zesummeschaffen. An dofir gi mir och eisen Accord.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Här Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Merci, Här President. Jo, dat schéngt u sech ganz einfach ze sinn. Jiddereen ass sech hei eens, datt dat e ganz schéinen Accord ass a vill besser wéi aner Accorden, déi mer an der Vergaangenheet ratifizéiert hunn, ënner anerem de faméisen CETA tëscht der Europäescher Unioun a Kanada, dee mir deemools ratifizéiert hunn. Dat waren homeresch Diskussiounen, déi mer och hate während der Covidzäit.

Dat heiten ass e Mini-CETA. Et ass en Accord, deem d'Europäesch Unioun ofschléisst mam Chile, engem Land, wat e bësse méi modest ass a senger Gréisst – 20 Milliounen Awunner –, wat awer trotzdem eng Wirtschaftsmuecht ass a Latäinamerika.

Mee ech sinn e bësse erstaunt ze gesinn, datt awer mat enger gewëssener Naivitéit gesot gëtt: „Allez, kommt, do sinn e puer Kriticken. Jo, et ass wouer. Mee mir wäerten derfir suergen, datt d'Rechter vu Fraen, Gender et cetera, sozial Rechter awer kënnen protegéiert ginn.“ Et ginn awer ganz zolidd Kriticken ausgeübt. D'Chambre de Commerce fënnt dat natierlech ganz gutt, well d'Aarbechterrechter si jo net onbedéngt hir Prioritéit, mee duerno hu mer awer eng ganz Partie Saachen, déi problematesch sinn.

Ganz ofgesi vun där ganzer Fro – haut, am 21. Joerhonnert –, datt ee mengt ..., also déi ganz Diskussioun mat den Douanetariffer. Duerch den Trump ass déi jo an eng komplett geckeg Logik geroden. Well Douanetariffer si jo am Prinzip net onbedéngt eppes Schlechtes – net onbedéngt eppes Schlechtes. Si kënnen jo och protegéieren-opgrond vu sozialen an ekologesche Krittären et cetera. An et muss ee jo och net permanent en Ultrahandel hunn tëschent Kontinenten, well et och problematesch ass um Niveau vun der Ekologie. Den Trump, dee mécht natierlech en

Handelskrich mat deliranten Tariffer. Dat ass eng aner Saach, mee bon. Dofir ass et och ëmmer e bësse geféierlech ze soen: „Elo brauche mer méi Commerce.“ Dat géif heeschen, datt mer einfach guer keng Douanetariffer op quasi näischt méi géifen imposéieren. Dat ass scho mol e Problem.

Duerno hu mer och nach deen anere Problem. Et ass en Accord mixte, wéi den Här Graas gesot huet. Dat heescht, iwwert de ganze Volet och vum Commerce an esou weider decidéiere mir net. Dat gëtt op EU-Niveau decidéiert. Doriwwer decidéiere mir net. Mir decidéieren iwwer aner Saachen, mee doriwwer decidéiere mir net. Dat ass awer elo keen Detail. Dat ass warscheinlech eng relativ wichteg Fro.

An da kommen och nach déi Tribunal-d'arbitragen, déi aneschtens wéi fréier net méi privat sinn. D'accord, mee trotzdem wäerten déi Tribunal-d'arbitragen awer weiderhin – an dat seet d'Chambre des Salariés ganz kloer, an ech mengen, si hunn absolutem Recht –, derfir suergen, datt u sech weiderhin Drock ausgeübt gëtt op Staaten, wann et drëms geet, Reegelen oder Gesetzer ze hunn, déi sozial Rechter solle protegéieren.

An ech gesinn et scho kommen – well esou leeft et heiansdo hei –, datt ee seet, vläicht och an enger Kommissioun: „Oh là là, mir mussen oppassen. Do kéinte mer vläicht eng Kéier e Problem kréie bei engem Tribunal d'arbitrage, wa mer déi heiten Dispositioun ëmsetzen oder net.“ Dat heescht, dat ass eng ganz grouss Gefor, déi do besteet, datt den Investoreschutz – de soi-disant „Investoreschutz“ – u sech iwwer sozial Reegelen, iwwert d'Sozialgesetzgebung kéint gesat ginn, respektiv datt – dat ass nach méi pervers – Staaten Angscht hätten, ze legiferéieren, falls duerno den Investoreschutz géif a Kraaft tueden, wuel wëssend, datt et d'Multinationale sinn, déi virun deenen Tribunal-d'arbitragen do da kënnen kloer goen. An déi hunn eppes ze soen, an heiansdo souguer eendeiteg méi wéi méi kleng Länner oder méi modest Länner wéi Lëtzebuerg. Däers muss ee sech awer och e bësse bewusst sinn.

Duerno gëtt gesot: „Jo, et gëtt awer nach Garantien.“ Dat huet den Här Graas gesot, well dat steet jo och alles iergendwéi an deenen Accorden, datt opgepasst gëtt hei an do, datt opgepasst gëtt op d'Ëmwelt, datt opgepasst gëtt op sozial Rechter, op Aarbechtsrechter. Mee Dir wësst, wéi dat oft ass: Dat sinn e bësse d'Parole-verballeen, déi diplomatescherweis dragesat ginn a wou ee sech duerno freet: „Jo, mee wann Der dat bis gesot hutt, wat ass de Suivi?“ Well do gëtt et zum Beispill e Souskomitee, deen do ass, fir eeben ze iwwerwaachen, datt och Aarbechterrechter solle respektéiert ginn. Et feele just d'Mechanismen, fir derfir ze suergen, datt do och wierklech e Suivi geschitt. Dat heescht, et ass eppes gemaach ginn, mee et ass eng Aart Pabeiertiger.

Deen heiten Accord, deen ass jo dës Kéier e bësse méi schlau gemaach ginn. D'Europäesch Unioun huet bäigeléiert, well d'Leit si guer net frou mat deenen Accorden a si ginn op d'Strooss et cetera. Elo gëtt et e bësse méi diskreet gemaach. Elo gëtt et e bësse méi saucissonéiert. Elo ginn och e bësse méi schéi Parolen dragesat et cetera. Mee fundamentalement sinn et nach ëmmer relativ nocif Accorden, an dofir wäerte mer dergéint stëmme.

Ech soen Iech Merci.

M. Marc Baum (déi Lénk) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Domat wär d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

An dann hätt d'Regierung d'Wuert. Här Ausseminister.

Prise de position du Gouvernement

M. Xavier Bettel, Ministre des Affaires étrangères et du Commerce extérieur | Merci, Här President. Ech fanne bal keng Wieder, fir d'Qualitéit vum Rapport vum honorabelen Här Graas ze beschreiwen.

(Exclamations et hilarité)

Just fir ze soen: Ech si frou, dass hei eng grouss Zoustëmmung ass, och well mer eng breet Majoritéit brauchen. Mee ech muss Tech soen, dee Pessimismus vun deene Lénken, déi alles negativ gesinn, ...

(Interruptions)

... wou de Commerce international dat Schlëmmst ass, wat et gëtt, wou een ... Also, si gesinn iwwerall Negatives, amplaz Opportunitéiten ze gesinn. An déi meescht vun eis si jo och frou. Mir hu Garantien hei am Text.

Den Text muss selbstverständlech och, wéi d'Madamm Tanson gesot huet, suivéiert ginn. Et soll net nëmmen eppes sinn, wou mir haut e One-Shot maachen, alleguerten happy sinn an da soen: „Mir stëmmen et.“ Nee, selbstverständlech muss d'Kommissioun och reegelméisseg gefrot ginn. A gleeft mer och, dass d'Europaparlament do als Kontrollorgan vun der Kommissioun dat och maache wäert.

Mee ech wëll just zu deem Defaitismus, deem negative Stunt, deen hei gemaach gëtt, eng Kéier soen, dass mer am Moment am Commerce international, wou scho Reflexer komme vu verschiddene Länner, fir en Nombriisme an au contraire mat Tariffs Barriären ze schafen, frou sinn als Europäesch Unioun, wa mer zouverlässeg Partner hunn, wou mer awer souguer Garantië ginn och fir eis eege Produktiounen, mee awer och Opportunitéiten gesinn. Dowéinst, haalt op, an all Opportunitéit fir d'éischt eng Gefor ze gesinn!

Plusieurs voix | Très bien!

M. Marc Baum (déi Lénk) | Mir wäerten Iech zitëiere kënnen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Ausseminister. Domat wär dann d'Diskussioun zu deem Projet de loi ofgeschloss.

A mir géingen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8461 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8461⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8461 et dispense du second vote constitutionnel

Ech maachen d'Ofstëmmen elo op. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 58 Jo-Stëmmen, 2 Nee-Stëmmen bei kenger Abstentioun. Dëse Projet de loi ass also ugeholl mat 58 Jo-Stëmmen géint 2 Nee-Stëmmen bei kenger Abstentioun.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Diane Aehm), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Laurent Mosar), Paul Galles (par M. Maurice Bauer), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert (par Mme Nathalie Morgenthaler), Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel (par M. Gusty Graas), Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen (par M. Gilles Baum), Patrick Goldschmidt (par M. Guy Arendt),

Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt (par M. Georges Engel), MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Franz Fayot), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos (par M. Tom Weidig) et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

5. Motion de Mme Sam Tanson relative à la situation au Proche et Moyen-Orient

(Motion déposée en séance publique n° 88 du 24 juin 2025 – à consulter au compte rendu n° 35/2023-2028 en page 22)

An da komme mer, wéi mer gëschter decidéiert haten, nach zur Diskussioun vun enger Motioun iwwert d'Situatioun am Noen an am Mëttleren Osten, déi d'Madamm Sam Tanson en Dënschden deposéiert huet. Madamm Tanson, wëllt Dir nach eng Kéier d'Motioun erklären?

Exposé

Mme Sam Tanson (déi gréng), auteure | Jo, ganz kuerz, vu dass den Ausseminister dee Moment net do war. Ech sinn awer ganz frou, dass mer dat haut kënnen diskutéieren, well ech mengen, an der nächster Pleniëre wier d'Welt schonn erëm eng aner. Et geet am Moment ganz séier. Wéi mer se deposéiert hunn, war de Konflikt nach voll amgaangen. Elo ass glécklecherweis eng Wafferou hei expriméiert ginn. Bon, wéi laang dat hält, ech mengen, Dir hutt selwer de Moien um Radio gesot, dat misst een elo kucken. Ech deelen dat.

Bon, wat eis hei natierlech Suerge gemaach huet – an ech hunn dat och am Numm vun der LSAP a vun deene Lénken zesummen deposéiert gehat –, dat ass eeben och d'Fro awer erëm vum internationale Recht, déi sech hei stellt. Et gëtt gesot, et wär preventiv gehandelt gi wéinst dem Arsenal, deen den Iran sech opbaut. Bon, um NATO-Sommet sinn, mengen ech, och nach erëm Preuvë komm, déi dann och den amerikanesche President net frou gemaach hunn, dass dat vläicht awer net esou effikass war, wéi gesot ginn ass. Duerfir, eis interesséiert natierlech och Är Aschätzung vun deem, wat hei geschitt ass, och par rapport zum internationale Recht. A mir hunn eebe gefrot, dass Der Iech weider asetzt op internationalem Niveau fir d'Anhale vum internationale Recht an natierlech fir e generelle Cessez-le-feu op der Plaz.

Ech hunn och do de Moien héieren, dass Der gesot hutt, dass Der dem amerikaneschen Ausseminister nach eng Kéier un d'Häerz geluecht hutt, si sollen elo bei den Israélien intervenéieren, fir datt et iwwerhaapt zu engem Cessez-le-feu soll kommen. Bon, ech bedauern och, dass déi Konferenz zu New York iwwerhaapt net stattfont huet elo schlussendlech. Dat heescht, fir Palästina gesäit dat Ganz nach ëmmer guer net gutt aus. Do kënnst Der eis vläicht op de leschte Stand bréngen. A wéi gesot, mir wäeren Demandeur, dass Der Iech weider op d'internationalt

Recht berufft an eeben och ganz staarkmacht fir e Cessez-le-feu an der Géiging.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Tanson.

Wie wëllt d'Wuert zu dëser Motioun huelen? Den Här Graas, den Här Fayot an den Här Zeimet gesinn ech elo. Här Graas, fänt Dir un.

Discussion générale

M. Gusty Graas (DP) | Merci, Här President. Ech soe fir d'éischt der Madamm Tanson Merci fir déi Motioun. Et ass richtig a wichteg, datt mer eis och haut mat deem ganz grouse Problem do auserneeetzen. Effektiv, dee Krich, deen elo zéng, eelef Deeg undauert, huet ganz vill Sprengpotenzial a sech a kéint riskéieren, nach vill Misär an där ganzer Regioun an doriwwer eraus ze bréngen.

Dir schreift zum Beispill am éischte Saz: „considérant l'escalade militaire“. Bon, Dir hutt et elo selwer gesot: Glécklecherweis schéngt de Moment zumindest emol e Waffestellstand offiziell ze sinn. Ob deen natierlech hält, dat weess keen heibannen. Mee zumindest muss een awer och elo ënnersträichen, datt awer d'Eskalatioun vun deem Konflikt vläicht de Moment emol stabiliséiert ass an hoffentlech och eng aner Tournure wäert kréien.

Dann ass natierlech déi fundamental Fro, an Dir hutt se zu Recht opgeworf: „que la Charte des Nations Unies ne reconnaît pas le droit de légitime défense préemptif“. Et gëtt zwar och Stëmmen déi lescht Deeg, déi e bëssen de Contraire soen, déi dat liicht aneschtens interpretéieren, wéi wann awer de preventive Schlag och kéint als Selfdefence aklasséiert ginn. Bon, ech mengen, dat ass eng méi streng juristesche Diskussioun. Do mëschen ech mech jiddefalls mol net an.

Ech géing Iech elo emol Follgendes proposéieren: Et kéint een zwar elo behapten, se wier superfetatoire, mee vu datt mir ëmmer gentil sinn, soe mir dat net. Mir kucken awer, fir awer vläicht en Text ze fannen, mat deem mer alleguer liewe kënnen. Zum Beispill bei de Considerante géing ech awer eppes bäisetzen, proposéieren: „que le cessez-le-feu soit respecté par tous les partis“. Dir hutt zum Beispill dat vum Cessez-le-feu elo net dran. Dat géinge mer derbäisetzen.

Dann, wat eis awer elo am meeschte stéiert, dat ass bei dem drëtten Turet vum „invite le Gouvernement“. Do schreift Der: „à veiller à ce que la politique étrangère“. Also ech mengen, et kann een der Regierung awer elo net ënnerstellen, datt se sech net souwisou d'office ëmmer dofir géing asetzen. Mee do géing ech da proposéieren: „à continuer à promouvoir une politique étrangère“, an dann: „dans les enceintes internationales“ an esou weider net „soient pleinement alignées“, mee „basée sur le respect“.

Dat heescht, mir géingen dräi Véierels vun Ärem Wuertlaut iwwerhuelen, allerdéngs mat deene Modifikatiounen. Wann déi zwou Modifikatiounen géingen op Är Zoustëmmung treffen, da kéinte mir dermat liewen, mee wéi gesot, do musst Dir fir d'éischt Iech derzou ausdrécken. Jiddefalls, dat ass fir eis awer, géing ech scho bal soen, eng Conditio sine qua non, datt mer déi Modifikatiounen hei kënnen ubréngen, ansonsten hätte mer awer e Problem, déi Motioun hei ze stëmmen.

Ech soen Tech mol fir de Moment Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Graas. Da ginn ech dem Här Fayot d'Wuert.

M. Franz Fayot (LSAP) | Jo, merci, Här President. Jo, mir hunn dës Motioun zesumme mat deene Gréngen an deene Lénken erabruecht an och zesummen déi